

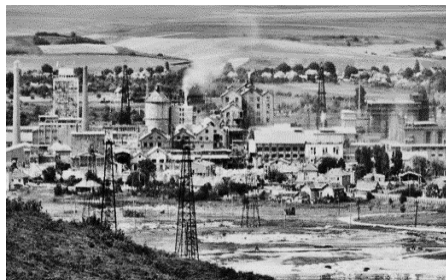
Erdélyi vegyipartörténeti évfordulók

140 éve, 1878-ban *Felsődermán* (Bihar megye) hozták létre a Magyar Asphalt Rt-t, amely a magyar aszfaltipar (bányászat, feldolgozás) megeremtését jelentette. Felsőderna Nagyváradtól északra 50km-re, Margittától délre 32km távolságra terül el. Talaja gazdag bitumenben (20%), ami az aszfalt „kompozit” anyag alapanyaga. Az aszfalt szó a változtathatatlan, állandó görög eredetű szóból ered. Európában először Svájcban (1797) Seysselben, Franciaországban (1835) Lyonban készítettek természetes aszfaltból kocsiutat. 1867-ben alakult az Első Magyar Asphalt Vállalat, amely az 1878-as Párizsi Világkiállításon díjat nyert aszfaltozott út. A XX. század elején az 1km² –re eső aszfaltutak aránya Európában a legmagasabb volt. 1914-ben az európai fővárosok közül a legtöbb (5,1 millió m²) aszfaltozott útburkolat Budapesten volt. Az aszfalt összetételére különböző utalások vannak, általában 7-10% bitumen, 40-70% kavicsos homok, 20- 55% töltőanyag (mészkeliszt, zúzalék, filler).

125 éve, 1893-ban *Marosújváron* (ma Ocna Mures, Fehér-megye) a közeli konyhasó- lelőhelyek kiaknázására Solvay-rendszerű szódagyárat építettek. Marosújvár a Maros bal partján, Tordától 24 km-re délre, Nagyenyedtől 21 km-re északkeletre fekszik. A szódagyár mai utódja az UPSOM szódagyár kalcinált szódat, marószódat, szódebikarbónát, kálium-szilikátot, nátrium-szilikátot, magnézium-oxidot és kalcium-kloridot gyárt.

Marosújvár látképe 1870 körül

Marosújvár látképe

110 éve, 1908. január 25-én környezetvédelmi céllal a Nagybánya (Baia Mare, Máramaros megye) közelében lévő *Alsófernezelyen* az ércpörkölő véggázai kéntartalmának feldolgozására kénsavgyárat helyeztek üzembe.

Forrás: MKL 2018/1

M. E.